

การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์*

DEVELOPMENT OF EFFECTIVENESS FOR ENVIRONMENTAL
MANAGEMENT OF MUNICIPALITIES IN
PHETCHABUN PROVINCE

ปิยวัช ละคร, สุรินทร์ นียมามงกูร และ สุรพล สุยะพรหม

Piyawat Lakorn, Surin Niyamangkoon and Surapon Suyaprom

วิทยาลัยสงฆ์พ้อขุนผาเมือง เพชรบูรณ์

Phorkhunpamuang Phechabun Buddhist College

Email: piyawat.lak@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

ดุษฎีนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์ 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์ และ 3. เพื่อนำเสนอการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยการประยุกต์ตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 การวิจัยเป็นแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 19 รูปหรือคน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง การวิเคราะห์เชิงพรรณนาและการสนทนากลุ่มเฉพาะจำนวน 9 รูปหรือคน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ตอบว่า การผลิตบุคลากรของเทศบาลให้มีความรู้ ความสามารถ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย ปรับเปลี่ยนบุคลิกภาพ ได้รับการยอมรับจากชุมชน จึงทำให้เทศบาลได้รับการพัฒนาต่อไป

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ปัจจัยการบริหารส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลได้ร้อยละ 27.6 และหลักการบริหารนิยธรรม 7 ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์ได้ร้อยละ 41.7 แสดงว่าปัจจัยการบริหารและหลักการบริหารนิยธรรม 7 ส่งผลร่วมกันต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์

3. การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์ มี 2 แนวทางคือ

3.1. ปัจจัยการบริหาร ได้แก่ บุคลากร เงินทุน วัสดุอุปกรณ์ การบริหารจัดการ

* Received September 15, 2023; Revised July 8, 2024; Accepted August 22, 2024

3.2. หลักอปริหานิยธรรม 7 ได้แก่ 1. ประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน 2. เริ่มและเลิกประชุมพร้อมกัน 3. ยึดหลักจริยธรรมในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม 4. รับฟังความคิดเห็นจากประชาชน 5. ให้ความช่วยเหลือบุคลากร 6. เทศบาลและประชาชนร่วมมือกันจัดการสิ่งแวดล้อม 7. การกำหนดที่ทิ้งขยะและดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

คำสำคัญ: การพัฒนาประสิทธิภาพ; การบริหารจัดการ; สิ่งแวดล้อม

ABSTRACT

Objectives of this dissertation were: 1. To study the effectiveness of environmental management of municipalities in Phetchabun Province, 2 To study factors affecting the effectiveness of environmental management of municipalities in Phetchabun Province, and 3 .To propose guidelines for improving the effectiveness of environmental management of municipalities in Phetchabun Province to apply Aparihāṇiya-dhamma 7 . Conducted by the mixed research methods. The quantitative research used questionnaires to collect data from 400 samples. And the qualitative research collected data by in-depth interviewing 19 key informants. Data were analyzed by content descriptive interpretation.

Findings were as follows:

1. Effectiveness of Environmental Management of Municipalities in Phetchabun Province, by overall, the average in all aspects was at a large level. According to interviews with key informants; The production of municipal personnel to have knowledge, ability, supply of modern equipment. The municipality's personnel changed their personality, accepted by the community therefore allowing the municipality to be developed forward.

2 . Factors affecting the effectiveness of environmental management of municipalities in Phetchabun Province was found that administrative factors affected the effectiveness of environmental management of municipalities by 27.6 percent and compliance with the principle of Aparihāṇiya-dhamma 7 affected the effectiveness of environmental management of municipalities in Phetchabun Province by 41.7 percent indicating that Aparihāṇiya-dhamma 7 affected the effectiveness of environmental management of municipalities in Phetchabun Province.

3. The improving effectiveness of environmental management of municipalities in Phetchabun Province consisted of

3.1) personnel, 2) funding, 3) materials, 4) management and application of Aparihāṇiya-dhamma 7, namely: 1) Personnel met to exchange ideas regularly, 2) Personnel discontinued meetings, 3) Municipalities adhered to ethical principles

in management, 4) Municipalities listened to opinions from citizens, 5) Municipalities provided and advice to personnel, 6) Municipalities collaborated to manage the environment and took care of places in the community, 7) Municipalities assigned the places for garbage disposal and took good care of the environment. Both approaches affected the effectiveness of environmental management of municipalities in Phetchabun province.

Keywords; Development Effectiveness; Management; Environmental

บทนำ

ปัจจุบันกระแสเรียกร้องในสังคมที่ต้องการให้การพัฒนานั้นคำนึงถึงการอยู่รอดและการกินดีอยู่ดีของคนในอนาคตร่วมกัน จึงเป็นเหตุให้มีความยั่งยืนเข้ามาเป็นองค์ประกอบการพัฒนาและกระบวนการตัดสินใจ การพัฒนาเพื่อบรรลุถึงความต้องการของมนุษยชาติก็ต้องไม่เป็นการลดทอนหรือเบียดบังโอกาสที่จะบรรลุถึงความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ในอนาคตด้วย มนุษย์จะสามารถปฏิบัติได้ตามนัยนี้ต้องเข้าใจธรรมชาติและกระบวนการพัฒนาสังคมที่เน้นคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งไม่ใช่เฉพาะทางวัตถุเท่านั้นจำเป็นต้องประกอบด้วยความสุขทางร่างกายและจิตใจด้วย และมีกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่ต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีอิสระในการบริหารจัดการจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา การเงินและการคลัง และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) หน้าที่ของเทศบาลแต่ละแห่งจะต้องบำรุงทางบกและทางน้ำ รักษาความสะอาดของถนน หรือ ทางเดิน และสาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ป้องกันและระงับโรคติดต่อ ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง และหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งของชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งจำนวนประชากร ลักษณะที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ สภาพชุมชน กฎระเบียบข้อบังคับ สภาพเศรษฐกิจ มาตรฐานความเป็นอยู่ อุปนิสัย และความร่วมมือของประชาชน ต่างเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ปัญหาสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังเช่นการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายพื้นที่ยังไม่มีมีการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยเพื่อส่งไปกำจัดอย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังมีปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ เป็นต้น

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมในการศึกษาคือ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม หลักการบริหารนิยธรรม ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยหาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมตามระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ชัดเจนแล้วนำเสนอต่อสังคมเพื่อให้เป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งในการแก้ปัญหาอย่างถูกวิธีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์

3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์โดยการประยุกต์ตามหลักการบริหารนิยธรรม 7

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาประสิทธิผลการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์นั้นมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยการประยุกต์ใช้ตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 มีวิธีการดำเนินการวิจัย แบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการใช้แบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม เก็บข้อมูลจากบุคลากรของเทศบาลในเขตพื้นที่ที่กำหนดไว้โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการใช้วิธีการทางสถิติพื้นฐาน คือ 1. ค่าร้อยละ (Percentage) 2. ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) 3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Content Analysis) เป็นการสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 19 รูปหรือคนและการสนทนากลุ่มเฉพาะ จำนวน 9 รูปหรือคนซึ่งเป็นบุคคลที่ความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญ รวมทั้งมีประสบการณ์โดยตรง หรือสามารถให้ข้อมูลในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์ได้อย่างครอบคลุมผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ตามประเด็นหัวข้อ

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิผลการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยเชิงปริมาณโดยการใช้วิธีเชิงสำรวจ พบว่า ประสิทธิผลการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.64) ผลการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกประสิทธิผลการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลด้านการผลิต บุคลากรเป็นผู้มีความรู้ มีความสามารถปฏิบัติหน้าที่ที่มีคุณภาพ มีทักษะการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อม สร้างพฤติกรรมของบุคลากรให้มีการร่วมมือ ความสามัคคี สร้างบรรยากาศในการปฏิบัติงาน และมีองค์ความรู้ ด้านประสิทธิภาพ พบว่าเทศบาลมีการวางแผน และการประสานงาน หาความร่วมมือกับชุมชน ภาคเอกชนเพื่อจะได้งบประมาณ ทั้งยังมีการอำนวยความสะดวกหรือการสั่งการ และมีการใช้เทคโนโลยี ในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้านความพึงพอใจ การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่เกิดประสิทธิผล ทำให้เกิดความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่ ประชาชน และนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการบริหารงาน ตลอดจนการดำเนินการสิ่งต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับใกล้ชิดกับทางเทศบาล อันจะก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อผู้มาพบเจอ หรือมาสัมผัส หรือมาติดต่อเป็นอย่างดียิ่ง ด้านการปรับเปลี่ยนเทศบาลมีการปรับเปลี่ยนโดยการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีอิทธิพลต่อ

ประสิทธิผลในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาล เพราะเทคโนโลยีที่ดีจะช่วยให้ลดระยะเวลาการทำงาน ลดแรงงานของผู้ปฏิบัติ และลดค่าใช้จ่ายในระยะยาวได้ด้วย ด้านการพัฒนา ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาระบบการบริหารจัดการ โดยเฉพาะพัฒนาระบบการกำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งนับวันจะเพิ่มมากขึ้น ทั้งยังต้องพัฒนาระบบเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมของเทศบาล

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ปัจจัยการบริหาร พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.66)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 19 รูปหรือคน ตามวัตถุประสงค์และนำเสนอตามลำดับ คือ ด้านบุคลากรบุคลากรควรจะมีส่วนร่วมการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมบุคลากรของเทศบาลจะดูแล และต้องอาศัยความร่วมมือกับทุกภาคส่วน จึงจะทำให้การฟื้นฟูสภาพแวดล้อมให้น่าดู น่าชม น่าอยู่ด้วย โดยยึดหลัก สะอาดตา สะอาดกาย และสะอาดใจ ซึ่งในชุมชนที่ช่วยกันดูแล เป็นหูเป็นตาช่วยกัน ก็จะทำให้สภาพสิ่งแวดล้อมในชุมชนดูดี ด้านเงินทุนมีเงินงบประมาณในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี ซึ่งปัจจุบันมีการคิดค้นเทคโนโลยีต่าง ๆ การนำโซลาร์เซลล์มาช่วยในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมมาใช้ในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม ต้องอาศัยเงินงบประมาณที่เพียงพอ เช่น การบำบัดน้ำเสีย การบำบัดมลพิษทางอากาศ การจัดการขยะมูลฝอย หรือมีการนำรถดูดฝุ่นมาช่วยการจัดการ หรือรถกำจัดขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะก็มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยด้านวัสดุอุปกรณ์ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์เข้ามาเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมเทศบาลควรมีการจัดหาเทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อม หรือเทคโนโลยีสีเขียวเป็นเทคโนโลยีที่ถูกพัฒนาขึ้นมาโดยยึดหลักการเพื่อใช้สอย และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น วัสดุที่สร้างจะต้องนำกลับมาใช้ใหม่ได้หรือเทคโนโลยีนั่น ๆ ด้านการบริหารจัดการมีระบบกลไกเครื่องมือ และมาตรการในการกำกับดูแลสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับเทศบาลมีข้อบัญญัติเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะมีผลทำให้การจัดการ หรือการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมประสบผลสำเร็จก็คือต้องอาศัยกฎหมาย เพื่อกำหนดนโยบายการจัดการให้ดำเนินงานเป็นไปตามหลักความสมดุลของธรรมชาติมีความสอดคล้องกับการกำหนดอำนาจหน้าที่ วิธีการประสานงานขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และในขณะเดียวกันก็เป็นเครื่องมือในการควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามระเบียบ และข้อกำหนดอย่างชัดเจนด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับหลักการบริหารนิยธรรม 7 ได้แจกแบบสอบถามข้อมูลบุคลากรของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าโดยภาพรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.89) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 19 รูปหรือคน เพื่อให้ผลการวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้นโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตามวัตถุประสงค์และนำเสนอตามลำดับ ดังนี้ ด้านหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ ประชุมกันบ่อย ๆ มีผลต่อการบริหารจัดการ การประชุมปรึกษาหารือเพื่อความเจริญรุ่งเรืองของชุมชนนั้น หรือเมื่อมีปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่งที่ต้องแก้ไขร่วมกัน ก็ต้องอาศัยการประชุมเป็นสำคัญ เพื่อระดมความคิดเห็น เพื่อแก้ไขสถานการณ์และปัญหานั้น ๆ ให้ลุล่วงไป ด้านพร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุมควรทำพร้อมเพรียงกันจะมีผลต่อการพัฒนาการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ในการประชุม ผู้เข้าประชุมต้องรักษามรรยาท และประโยชน์ของส่วนรวมด้วย ไม่ทำอะไรให้เป็นอุปสรรคต่อการประชุม เมื่อเลิกประชุมก็พร้อมเพรียงกันเลิกนั้น หมายความว่า เมื่อเวลาการประชุมยังดำเนินอยู่ผู้เข้าประชุมไม่ควรออกจากที่ประชุมตามความพึงพอใจของตนการประชุมนั้นก็ดำเนินไปไม่ได้ และถ้าหาก

การประชุมนั้นต้องการมติของที่ประชุม ว่าต้องมีสมาชิกที่เข้าประชุมเกินกึ่งหนึ่ง จึงจะถือว่าครบองค์ประชุม มติใด ๆ ที่ออกมาจึงต้องปฏิบัติตามมติที่ประชุมนั้น ด้านยอมรับมติที่ประชุมในการแก้ปัญหา การบัญญัติสิ่งใด สิ่งหนึ่งขึ้นมาขัดแย้งต่อหลักการเดิมซึ่งได้อยู่แล้วนั้น เทศบาลมีการกำหนด วิสัยทัศน์ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ แผนรองรับ คือเป็นการกำหนดแนวทางปฏิบัติให้บุคลากรได้ดำเนินการตามแผนที่ได้วางไว้ และทุกคนในทีม จะต้องทำตามอย่างเคร่งครัด ไม่ล้มเลิก เพิ่มถอน ตามอำเภอใจ จะต้องมีการลงมติในที่ประชุมทุกครั้งตามเรื่อง ที่เห็นว่าสำคัญ ด้านดูแลส่งเสริมให้ผู้ด้อยโอกาสเกี่ยวกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ควรให้ความเคารพ สิทธิของสตรี ไม่ควรกระทำร้าย ช่มชู้ใจ หรือข่มเหงรังแกผู้ด้อยกว่า สังคมใดที่สตรีถูกล่วงละเมิด ย่อมแสดงให้เห็นถึงความเสื่อมของสังคมนั้นอย่างชัดเจน และไม่รังเกียจผู้อ่อนแอกว่า ไม่ด้อยค่าผู้ที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการ ทำความสะอาด บุคลากรของเทศบาลเคารพสิทธิซึ่งกันและอย่าไปดูถูกเหยียดหยามผู้ที่ไม่เหมือนตน มองว่ามนุษย์เรามีความรู้ ความสามารถแตกต่างกัน ด้านส่งเสริมรักษาประเพณี วัฒนธรรม สักการะ เคารพนับถือ บูชาเจดีย์สถานของคนในชุมชนทั้งภายในและภายนอกและไม่ลบหลู่พลีกรรมอันชอบธรรม ซึ่งเคยให้เคยทำแก่ เจดีย์สถานเหล่านั้น การที่สมาชิกในสังคมเป็นคนดี หรือเป็นสมาชิกที่ดี มีคุณธรรม มีคุณภาพ ย่อมเป็นเกียรติ เป็นศักดิ์ศรี และเป็นเครื่องยืนยันความบริสุทธิ์ใจในการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ควรให้ความเคารพ นับถือ หรือเคารพสถานที่นั้น ๆ และเป็นการให้เกียรติสถานที่ด้วย บุคลากรของเทศบาลและประชาชนใน ชุมชนส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น ให้การเคารพสักการะ นับถือบูชาและปกป้องรักษา ปุชนียสถานที่สำคัญของชุมชนนั้น ๆ โดยทั่วถึงทั้งหมด ด้านจัดการรักษา คุ้มครอง ป้องกัน ผู้บริหารองค์กรควร จะปฏิบัติไม่เฉพาะแต่พวกพ้องทั้งหลายเท่านั้น แม้แต่หัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ก็ควรได้รับการคุ้มครองป้องกัน และ สนับสนุนให้มีการกระจายอำนาจ ตามสมควรแก่ฝ่ายนั้นสนับสนุนคนดี ปกป้องคนดี ส่งเสริมคนดี เลือกคนดีมี ความสามารถ มีคุณธรรมเข้ามาเป็นผู้นำการบริหารหรือเป็นกำลังพัฒนาหมู่ คณะของตน ไม่มีการขัดแย้งขัดขาน เลือยขาเก้าอี้ เป็นต้น จัดบุคลากรให้ไปรักษาสิ่งแวดล้อมตามสถานที่ต่าง ๆ ในอาณาบริเวณของเทศบาล ป้องกัน มิให้ใครทำลายสภาพแวดล้อม โดยมีการส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกัน รักษา สิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดความสะอาด ดูสวยงาม ช่วยเป็นหู เป็นตาให้กับทางเทศบาลอีกทาง และผลการทดสอบ สมมติฐานทั้งปัจจัยการบริหาร และหลักการบริหารนิยธรรม 7 ส่งผลร่วมต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการ สิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์

3. ผลการนำเสนอทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาล ในจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า การพัฒนาประสิทธิผลการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัด เพชรบูรณ์ ประกอบด้วย 1. ปัจจัยการบริหาร มี 4 อย่าง คือ บุคลากร เงินงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการ บริหารจัดการ 2. การประยุกต์ใช้ตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ประการ คือ 1. หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ 2. พร้อมเพรียงกันทำกิจที่ควรทำ 3. ยอมรับมติในที่ ประชุม 4. ดูแลส่งเสริมให้ผู้ด้อยโอกาส 5. ส่งเสริมรักษาประเพณี วัฒนธรรม 6. สักการะ เคารพ นับถือ 7. จัดการรักษา คุ้มครอง ป้องกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ประสิทธิผลการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์ จากผลการวิจัย พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิผลการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์ โดย ภาพรวมค่าเฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย ด้านความพึงพอใจ ด้านการปรับเปลี่ยน ด้านการ พัฒนา ด้านประสิทธิภาพ และด้านการผลิต ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเทศบาลให้ความสำคัญแก่ ประชาชนที่มารับบริการอย่างดีเทศบาลได้รับความชื่นชมจากประชาชนเทศบาลให้บริการประชาชนด้วยความ เสมอภาคและเท่าเทียมกัน จึงทำให้เกิดความพึงพอใจต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม มีการปรับเทคนิคการบริหาร

จัดการสิ่งแวดล้อมได้ตรงกับความต้องการของชุมชนซึ่งให้ความสะดวกแก่ประชาชนที่มาใช้บริการอย่างดี มีแผนและขั้นตอนการการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจน การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมโดยการอนุรักษ์และฟื้นฟูมาเป็นอันดับหนึ่ง แสดงให้เห็นว่า ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูโดยการกำหนดแผนการดำเนินงานในการอนุรักษ์ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน การใช้น้ำ ไฟฟ้าเท่าที่จำเป็นให้คุ้มค่ามากที่สุด ดูแลรักษาสีเขียวในชุมชน สร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในทุกภาคส่วน และมีการพัฒนาระบบกำกับดูแล ป้องกันปัญหา ติดตามประเมินผลตรวจสอบและควบคุมการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของมนต์พิพัฒน์ เอี่ยมจรัส (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดปริมณฑล ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการจัดการองค์กรได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การบริหารงานบุคคล การอำนวยการหรือสั่งการ การประสานงาน การควบคุม การงบประมาณ โครงสร้างองค์การ นโยบาย เทคโนโลยี วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ และการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และประสิทธิภาพในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดปริมณฑลอยู่ในระดับมาก สำหรับปัจจัยด้านการจัดการองค์กรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดปริมณฑล ด้านผลผลิต ได้แก่ เทคโนโลยี รองลงมาคือ ด้านประสิทธิภาพ ได้แก่ นโยบายด้านคุณภาพ ได้แก่ โครงสร้างขององค์การ เทคโนโลยีและ การมีส่วนร่วม มีอิทธิพลต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดปริมณฑล และสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยะธิดา อภัยภักดิ์ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : วิเคราะห์กรณีการจัดการขยะของเทศบาลนครอ้อมน้อยจังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ นั้นอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่ส่งผลด้านผลผลิต คือ การวางแผน การรายงาน และการอำนวยการหรือสั่งการ ด้านประสิทธิภาพ คือ การวางแผน และการประสานงาน และด้านคุณภาพ คือ การวางแผน งบประมาณ การอำนวยการหรือสั่งการ และเทคโนโลยี สอดคล้องกับการวิจัยของพระมหาสุเมธ สมานิต (ทวีกุล) (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลพุทธบูรณาการการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพพุทธบูรณาการการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิจิตร มี 6 ด้าน ประกอบด้วย บรรลุข้อบัญญัติ จัดเก็บรายได้ เบิกจ่ายพอเพียง ฟังเสียงเครือข่าย แจกจ่ายประโยชน์แก่ส่วนรวมมีส่วนร่วมตามยุทธศาสตร์ และสอดคล้องกับการวิจัยของเกศิ์ จันทราประภาวัฒน์ (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พุทธบูรณาการส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการขยะของเทศบาลนครลำปาง ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะของเทศบาลนครลำปาง ผลการวิจัยพบว่า ทั้ง 3 ด้าน คือ 1. ด้านผลผลิต 2. ด้านประสิทธิภาพ และ 3. ด้านคุณภาพ ผลการวิจัยอยู่ในระดับมาก และระดับปานกลาง แต่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านประสิทธิภาพ แสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพในการ จัดการขยะของเทศบาลเป็นกระบวนการ วิธีการ หรือการกระทำใด ๆ ที่นำไปสู่ผลสำเร็จ โดยใช้ ทรัพยากรต่าง ๆ อันได้แก่ ทรัพยากรธรรมชาติ แรงงาน เงินทุน และวิธีการดำเนินการหรือ ประกอบการที่มีคุณภาพสูงสุดในการดำเนินการได้อย่างเต็มศักยภาพด้านประสิทธิภาพแบ่งออกเป็นประสิทธิภาพของการจัดการตัวบุคคลก็คือการจัดการองค์การมีการมอบหมายงานที่เป็นระบบตั้งแต่ผู้บังคับบัญชาของผู้บังคับบัญชาผู้ปฏิบัติหน้าที่ บุคลากรให้ใช้คนให้กับหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและประสิทธิภาพนั้นก็จะวัดถึงผลของการทำงานใน การบริหารจัดการขยะในเทศบาลนครลำปางซึ่งในเขตของภาคเหนือมีความสมบูรณ์ในเรื่องของ ทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ และในส่วนของบรรยากาศเป็นสิ่งที่สามารถสร้างประสิทธิภาพประสิทธิภาพ ในการที่จะจัดให้สภาพแวดล้อมในส่วนของภาคเหนือได้ได้อยู่ก็เกิดจากประสิทธิภาพของการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งของการเก็บขยะรวมไปถึงการนำขยะเหล่านั้นไปรีไซเคิลเพื่อสร้างรายได้ให้บุคลากร เป็นการลดค่าใช้จ่ายของบุคลากรในส่วนหนึ่งอีกด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ

พระมหาวิเศษ กนตธมโม (มั่งคั่ง) (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงาน ของเทศบาลเมืองในจังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารงานของเทศบาลเมืองในจังหวัดชลบุรีภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบผลการศึกษาดังนี้ 1. ด้านแผนพัฒนาของเทศบาล พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. ด้านคุณภาพการให้บริการ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3. ด้านการปฏิบัติราชการ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 4. ด้านการพัฒนาองค์กร พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 5. ด้านการทำงานเป็นทีม พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์ จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยการบริหาร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังนั้นจากผลการทดสอบสมมติฐานจะเห็นว่า ปัจจัยการบริหารส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาล ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยด้านบุคลากร ด้านเงินทุน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวัฏ สอนจันทร์ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงานด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักพุทธธรรมของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี นั้นเป็นการบริหารงานของเทศบาล ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี และสอดคล้องกับงานวิจัยของนงลักษณ์ จีจุ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมของโรงงานน้ำตาลในจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมคือ ผู้บริหารและการสื่อสารภายในองค์กรเนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้กำหนดนโยบายเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อม

2.1. การทดสอบสมมติฐานในการปฏิบัติตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 การปฏิบัติตามหลักส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่าหลักการบริหารนิยธรรม 7 มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ดังนั้นจากผลการทดสอบสมมติฐานจะเห็นว่า การปฏิบัติตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ส่งผลร่วมกันที่ร้อยละ 41.7 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแมชิตวงพร คำหอมกุล (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประยุกต์หลักการบริหารนิยธรรมเพื่ออนุรักษ์ป่าชุมชนของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า การรักษาป่าชุมชนประกอบด้วย การตั้งกฎกติกาในการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน ตั้งเวรยามในการป้องกันการตัดไม้ทำลายป่า สวนป่าชุมชนที่ทับซ้อนกับทางราชการ และ สอดคล้องกับงานวิจัยของจกฤช สิงห์นสาร (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พุทธบูรณาการเพื่อการบริหารจัดการป่าชุมชนรอบแนวเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า หลักการบริหารนิยธรรมมาประยุกต์ใช้ในเชิงบูรณาการร่วมกับการบริหารจัดการสมัยใหม่ และในขณะเดียวกันทุกภาคส่วนต้องเข้ามาสนับสนุนอย่างเป็นระบบ

2.2. จากการทดสอบสมมติฐานที่ 3 ปัจจัยการบริหารหลักการบริหารนิยธรรม 7 ส่งผลร่วมต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่าปัจจัยการบริหาร และการปฏิบัติตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ส่งผลร่วมกันต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ร้อยละ 48.4 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทักษิณ ประชามอญ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมตามหลักพุทธธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักการบริหารนิยธรรม 7 มาบูรณาการกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติการ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผล สามารถพัฒนาบุคลากรภาครัฐและประชาชนให้เกิดทักษะและเห็น

ความสำคัญของกระบวนการมีส่วนร่วม โดยยึดนโยบายการจัดประชุมกันเองนิตย การทำงานเป็นทีม การปฏิบัติตามวัฒนธรรมองค์กร การให้ความเคารพตามหลักอาวุโส การส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของสตรีและผู้อื่น การสร้างความผูกพันต่อองค์กร และการดูแลและจัดสวัสดิการ เพื่อให้การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางปฏิบัติต่อไปอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุบัณฑิต จันทรสว่าง (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมความสามัคคีในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักหลักการบริหารนิยธรรม 7 ไปใช้ในการบริหารองค์กรมีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมความสามัคคีในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์

3. ผลการนำเสนอแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์ การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พบว่า แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมมี 2 แนวทาง คือ 1. ปัจจัยการบริหาร ประกอบด้วย ด้านบุคลากร (Man) ด้านงบประมาณ (Money) ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Materials) และด้านการจัดการ (Management) และ 2. หลักการบริหารนิยธรรม 7 จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยบริหาร และหลักการบริหารนิยธรรม 7 ส่งผลร่วมกันต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า "การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์" มีแนวทางดังนี้ 1. อาศัยปัจจัยการบริหาร คือ บุคลากรช่วยดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชนใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด คำนึงมากที่สุด และมีส่วนร่วมกำหนดแผนการดำเนินงานในการอนุรักษ์ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม มีงบประมาณเพียงพอต่อการกำจัดขยะมูลฝอยตามวิธีการฝังกลบอย่างถูกสุขาภิบาล มีการพัฒนาแอปพลิเคชันมารับเรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของชุมชน และมีเงินทุนเพียงพอต่อการนำโซลาร์เซลล์มาช่วยในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการปลูกต้นไม้ รักษาต้นไม้ และฟื้นฟูธรรมชาติสิ่งแวดล้อม กำจัดขยะมูลฝอยหรือลดมลภาวะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และใช้วัสดุที่ย่อยสลายง่ายมาตกแต่งสถานที่ในงานกิจกรรม และมีการแต่งตั้งคณะทำงานในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม มีกฎระเบียบในการกำกับดูแลสิ่งแวดล้อมของชุมชน มีบทลงโทษต่อผู้ฝ่าฝืนทำลายสิ่งแวดล้อม และ 2. การประยุกต์ใช้ตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 คือ

1. ประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับประชาชน มีการออกกฎระเบียบการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ประชุมกันอย่างสม่ำเสมอในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม
2. มีการเริ่มและเลิกประชุมในการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมอย่างพร้อมเพรียงกัน ให้ความสำคัญกับการประชุมในเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมทุกครั้ง และมีการป้องกันการทำลายสิ่งแวดล้อม
3. ยึดหลักจริยธรรมในการบริหารจัดการโดยไม่กระทบกับขนบธรรมเนียมประเพณี รักษาข้อบัญญัติเดิมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม และพึงเสียส่วนใหญ่ในการออกกฎระเบียบในการจัดการสิ่งแวดล้อม ยอมรับมติในที่ประชุม
4. รับฟังความคิดเห็นจากประชาชน ยอมรับคำติชม และปฏิบัติตามคำชี้แนะของผู้มีประสบการณ์ รับฟังคำแนะนำจากผู้อาวุโสในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม
5. ให้ความช่วยเหลือบุคลากร ให้คำแนะนำกับบุคลากรที่ปฏิบัติงานตามความเหมาะสม ให้ค่าตอบแทน และช่วยเหลือ สงเคราะห์ผู้ด้อยกว่า
6. ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อมดูแลสถานที่ที่เป็นศูนย์รวมของชุมชน ให้การปกป้องสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของชุมชน และรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี

7. มีการกำหนดที่ทิ้งขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลในพื้นที่ที่เหมาะสมของชุมชน ส่งเสริมให้ประชาชนปลูกต้นไม้ และรักษาสิ่งแวดล้อมด้วยใจรัก และให้การคุ้มครองและดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของสมจันท์ ศรีปรัชยานนท์ และนพดล อินทรเสนา (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการเชิงพุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติแนวพุทธของพระสงฆ์ในจังหวัดลำปางโดยผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการเชิงพุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติแนวพุทธของพระสงฆ์ในจังหวัดลำปางได้อาศัยแนวคิดและทฤษฎีในการบริหารจัดการเชิงพุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นการดูแล รักษาและป้องกันภัยที่จะเกิดแก่การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งในการบริหารจัดการได้ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการรักษาหรือสร้างความสามัคคีในหมู่คณะหรือชุมชนในการจัดกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ ในระดับองค์กรใช้หลักอปริหานิยธรรม 7 ซึ่งเป็นหลักธรรมที่ใช้ในการปกครอง เพื่อให้องค์กรเกิดความเข้มแข็ง มีความสามัคคีของหมู่คณะ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ปฏิบัติตามกฎระเบียบ เน้นความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ยึดหลักขนบธรรมเนียมประเพณีและศาสนาเป็นกลไกบูรณาการร่วมกับหลักธรรมาภิบาล ขับเคลื่อนการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้โปร่งใส ปราศจากการทุจริตอย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุวัต กระสังข์และคณะ (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อมของวัดตามหลักนิเวศวิทยาเชิงพุทธบูรณาการของคณะสงฆ์จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมของวัดตามหลักนิเวศวิทยาเชิงพุทธบูรณาการของคณะสงฆ์จังหวัดสระบุรี ดังนี้ 1. สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างศักยภาพ 2. กำหนดแผนงานประจำปีอย่างสม่ำเสมอ 3. ความพร้อมเพียงในการประชุม 4. แผนการไม่บัญญัติกฎ กติกาเพิ่มเติมและลบล้างกฎเดิม 5. แผนการให้ความเคารพผู้นำ 6. แผนการปกป้องและให้ความสำคัญต่อพุทธศาสนิกชนในพื้นที่ 7. แผนการให้ความเคารพสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ปกป้องสถานที่สำคัญทางวัตถุโบราณหรือสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ให้สอดคล้องกับการดูแลสภาพแวดล้อมโดยทั้ง 2 แนวทางจะก่อให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์ ประกอบด้วย

1. เทศบาลมีแผนและขั้นตอนการการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจน มีทรัพยากรร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ในการบริหารจัดการ และมีบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม

2. เทศบาลมีการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้งบประมาณในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมได้อย่างคุ้มค่า เกิดประโยชน์ต่อชุมชน และมีการประเมินผลการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นขั้นตอน

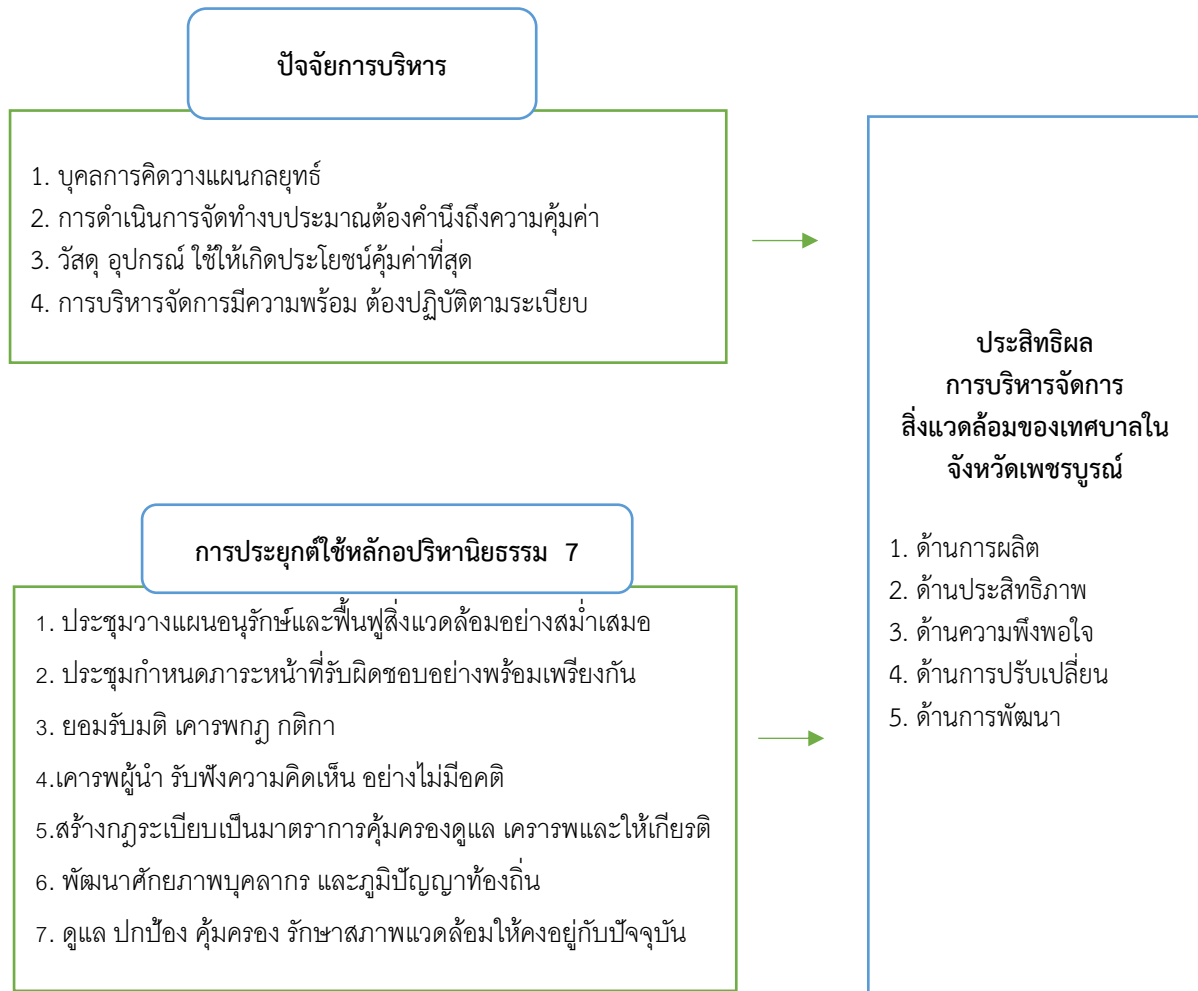
3. เทศบาลให้ความสะดวกแก่ประชาชนที่มาใช้บริการอย่างดียิ่งซึ่งได้รับความชื่นชมจากประชาชน และให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

4. เทศบาลบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมได้ตรงกับความต้องการของชุมชนนั้นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีความพร้อมในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อความเจริญของชุมชน และมีการปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมตามสถานการณ์ที่เหมาะสม

องค์ความรู้วิจัย

จากการวิจัยเรื่องนี้ สามารถสรุปเป็นแผนภาพดังนี้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. เทศบาลควรมีการจัดกิจกรรมโครงการรณรงค์รักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน เพื่อให้เข้าใจแผนงานทั่วถึงกันในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายของเทศบาลได้ และกำหนดขั้นตอน วิธีการ ศึกษาวิธีการที่ดีที่สุดในการทำงานนั้น ๆ และเอามาใช้ให้เกิดประโยชน์

2. เทศบาลควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานในแต่ละระดับ และกระทำอย่างสม่ำเสมอ มีพื้นที่ให้พนักงานนำเสนองาน เช่น มีบอร์ดติดตามงานที่มีการติดตามข้อมูลได้ทุกวันเพื่อแก้ปัญหาได้ทันทั่วที่เป็นต้น

3. เทศบาลควรมีโครงการอบรมเสริมทักษะความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในบริเวณเทศบาลและจัดหาเงินงบประมาณมาบริหารอย่างเพียงพอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยรูปแบบอื่น เช่น การนำหลักไตรสิกขามาบูรณาการกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. ควรศึกษาวิจัยหลักการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างอื่น เช่น การนำหลัก 4R กับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สมจันทร์ ศรีปรัชยานนท์ และนพดล อินทรเสนา. (2559). การบริหารจัดการเชิงพุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมตาม
 ธรรมชาติแนวพุทธของพระสงฆ์ในจังหวัดลำปาง. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทัศน์*, 5(3), 135-
 250.

- สุกาญจน์ รัตนเลิศนุสรณ์. (2550). *หลักการจัดการสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ส.ส.ท.
- สุบัณฑิต จันทร์สว่าง. (2560). *การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมความสมานฉันท์ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์* (พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สุวัฏ สอนจันทร์. (2560). *ประสิทธิผลการบริหารงานด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักพุทธธรรมของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี* (พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- อนุวัต กระสังข์ และคณะ. (2558). *การจัดการสิ่งแวดล้อมของวัดตามหลักนิเวศวิทยาเชิงพุทธบูรณาการของคณะสงฆ์จังหวัดสระบุรี*. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทัศน์*, 4(2), 241-259.
- Gibson and Other. (1982). *Organizations: Behavior, Structure, Processes*. (4th ed.), Austin. TX: Business Publications.